

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ТА ЇХ ОБОРОТОЗДАТНІСТЬ

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітньо-професійна програма «Право»

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
цивільного права
Протокол № 1 від 25 серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Об'єкти цивільних прав та їх оборотоздатність
Викладач (-і)	Стефанишин Наталія Михайлівна, к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного права
Контактний телефон викладача	(0342) 596130
Е-mail викладача	stefanyshyn.nataiia@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.cnu.edu.ua/ . Під час вивчення навчальної дисципліни можуть використовуватися можливості платформ Google Classroom, Google Meet та ін.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі здобувачами вищої освіти, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/informatsiia-shchodo-navchalnoho-protsesu/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є сучасна доктрина та законодавство щодо цивільно-правового регулювання в частині об'єктів цивільного обороту, включаючи науково-теоретичні розробки, положення національного (внутрішнього) законодавства України, міжнародно-правових актів, судову і арбітражну практику стосовно об'єктів цивільного обігу та їх оборотоздатності, теоретичні та практичні проблеми з даного питання і шляхи їх подолання.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Об'єкти цивільних прав та їх оборотоздатність» є формування концептуального наукового підґрунтя для подальшого розширення та поглиблення знань щодо об'єктів цивільних прав та особливостей їх оборотоздатності, формування та розвиток системи необхідних знань для здійснення подальшої дослідницької та викладацької діяльності у сфері приватного права, формування у здобувачів освіти правового світогляду, спрямованого на вирішення конкретних науково-дослідницьких, організаційних та прикладних завдань у сфері приватного права.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення навчальної дисципліни «Об'єкти цивільних прав та їх оборотоздатність» є набуття загальних та фахових компетентностей щодо розуміння механізмів правового регулювання об'єктів цивільних прав та їх оборотоздатності, формування умінь кваліфіковано застосовувати законодавчі приписи, самостійно розв'язувати науково-методологічні та прикладні проблеми у сфері цивільного права, формулювати і обґрунтовувати наукові гіпотези та пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства на основі проведеного дослідження та застосовувати методологію наукових приватно-правових досліджень у власній юридичній та викладацькій практиці.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p><u>Загальні компетентності:</u> здатність до абстрактного та критичного мислення;</p>	

здатність до розуміння предметної області навчальної дисципліни та професійної діяльності за спеціальністю;

здатність розробляти та керувати науковими проєктами, пов'язаними із теоретичними та прикладними проблемами об'єктів цивільного права та їх оборотоздатністю;

здатність визначення нових перспективних напрямів наукових досліджень щодо об'єктів цивільного права;

здатність самостійного визначення, організації та проведення наукових досліджень, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення;

здатність застосування методології та методики дослідницької роботи для створення нових системоутворюючих знань про об'єкти цивільного права;

навички викладання для здобувачів першого та другого освітнього рівня вищої освіти на семінарських та практичних заняттях з Цивільного права України;

здатність дотримуватись етики, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та викладацькій діяльності.

Фахові компетентності:

здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання щодо об'єктів цивільного права і дотичних до неї інститутах цивілістики та міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з цивільного права та суміжних галузей;

здатність кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в спеціальній сфері цивілістики, пов'язаній із об'єктами цивільного права, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності;

здатність аналізувати та тлумачити методологічні проблеми наукової доктрини стосовно об'єктів цивільного права;

здатність демонструвати знання базових засад, сучасного стану, тенденцій розвитку наукових досягнень щодо об'єктів цивільного права;

здатність визначати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень стосовно об'єктів цивільного права, досягати наукових результатів, що створюють нові знання;

здатність застосовувати знання основ педагогічної діяльності, дидактики вищої школи, традиційні та інноваційні форми навчання і педагогічні технології у сфері професійної діяльності;

здатність розробляти проєкти нормативно-правових актів та оцінювати стан своєї професійної компетентності у сфері цивільних відносин;

здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися впродовж життя, оцінювати рівень власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію й професійну мобільність.

Програмні результати навчання:

вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і не фахівцями результати наукових досліджень стосовно об'єктів цивільного права, наукові та прикладні проблеми правового регулювання цивільних відносин у цій сфері;

уміти кваліфіковано відображати результати досліджень щодо об'єктів цивільного права та їх оборотоздатності у наукових публікаціях, у провідних міжнародних наукових виданнях;

розуміти та самостійно розв'язувати науково-методологічні та прикладні проблеми у сфері цивілістики, пов'язаній із об'єктами цивільного права;

формулювати і обґрунтовувати наукові гіпотези, результати теоретичного аналізу, літературні дані у вказаній спеціальній сфері цивілістики;

кваліфіковано застосовувати наукові знання термінології та закономірностей правового регулювання цивільних відносин, класифікувати та узагальнювати явища у спеціальній сфері об'єктів цивільного права;

кваліфіковано застосовувати сучасні методи викладання даної дисципліни у вищій школі та впроваджувати інноваційні технології у викладацькій практиці;

уміти застосовувати методологію наукових досліджень стосовно об'єктів цивільного права у власних наукових дослідженнях, в юридичній та викладацькій практиках;

кваліфіковано формувати пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства на основі проведеного дослідження.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні	10
лабораторні	0
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
3	081 Право	2	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні положення системи об'єктів цивільно-правових відносин

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Поняття, ознаки та система об'єктів цивільно-правових відносин: доктринальні підход	2	2	5
Тема 2. Майно як категорія цивільного права	2	-	5
Тема 3. Речі як об'єкти майнових відносин: наукові концепції та класифікації	2	2	5
Тема 4. Нематеріальні блага як об'єкт цивільних прав	4	2	5

Змістовий модуль 2. Особливості правового режиму окремих видів об'єктів цивільного обороту

Тема 5. Природні ресурси як об'єкт цивільно-правового регулювання	2	-	10
Тема 6. Об'єкти права інтелектуальної власності: наукові концепції та судова практика	2	2	10
Тема 7. Цінні папери як об'єкт цивільно-правового регулювання	2		10
Тема 8. Природа корпоративних прав як об'єкта цивільних правовідносин	2		10
Тема 9. Нетрадиційні (новітні) об'єкти цивільних правовідносин	2	2	10
Разом:	20	10	70

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedenniaotsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf, а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою Навчальнонаукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-proporiadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf Максимальна оцінка за результатами вивчення навчальної дисципліни становить 100 балів. Система оцінювання навчальної дисципліни включає в себе кілька компонент: оцінка за виконання підсумкової (залікової) контрольної роботи (50 балів); оцінка за семінарські заняття (25 балів); оцінка індивідуальної роботи здобувача освіти науково-дослідницького характеру, самостійної роботи (25 балів).</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>Вивчення дисципліни передбачає виконання здобувачами освіти індивідуальних письмових робіт науково-дослідницького характеру та самостійної роботи. Такі роботи можуть бути безпосередньо чи</p>

	<p>опосередковано пов'язані із тематикою наукового дослідження здобувачів освіти. Формами індивідуальних письмових робіт можуть бути: есе, рецензії на наукові статті, анотація монографічного дослідження, аналіз чинного законодавства на предмет наукової та прикладної проблематики. Виконання письмових робіт здобувачами освіти повинні відображати їх здатність до аналізу та систематизації існуючих наукових і прикладних напрацювань у межах дисципліни та формування власних висновків дослідницького характеру. Індивідуальні науково-дослідні роботи: Есе (тематика пов'язана із науковим дослідженням здобувача освіти і визначається спільно викладачем та здобувачем) – максимальна оцінка. Рецензія на наукові статті (обсяг рецензії становить 1-2 сторінки, тема статті для рецензування визначається спільно викладачем та здобувачем). Максимальний бал за індивідуальні науково-дослідні роботи 15 балів. Самостійна робота: Анотація монографічного дослідження (обсяг анотації становить 1- 2 сторінки, обрання монографії здійснюється спільно викладачем та здобувачем) – максимальна оцінка 5 балів. Аналіз чинного законодавства на предмет наукової та прикладної проблематики (тематика визначається спільно викладачем та здобувачем)– 5 балів. Максимальний бал за самостійну роботу 10 балів. Максимальний бал за письмові семестрові роботи становить 25 балів.</p>
Семінарські заняття	<p>Система оцінювання семінарських занять передбачає поточні оцінки успішності (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») – виставляються під час проведення семінарських (практичних) занять. Підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття виставляється в кінці семестру за результатами роботи на семінарських (практичних) заняттях, самопідготовки і є середнім арифметичним (заокругленим до сотих) всіх отриманих оцінок за семінарські (практичні) заняття та оцінок за відпрацьовані заняття. Підсумковий бал за семінарські (практичні) заняття (максимально 25 балів) – підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття, помножена на коефіцієнт 5, заокруглена до цілого. Опитування здобувачів здійснюється у формі співбесіди, під час якої визначається розуміння здобувачем доктринальних та прикладних питань теми, уміння аналізувати їх та формувати власну аргументовану належним чином позицію.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Умовою складання заліку є виконання всіх видів робіт, передбачених силабусом та відпрацювання пропущених семінарських занять. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 50 балів.</p>
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку. Залік проводиться у вигляді підсумкової письмової контрольної роботи (проводиться на останньому семінарському занятті), максимальний бал за яку становить 50 балів. Завдання із підсумкової контрольної роботи передбачає три питання теоретичного характеру та термінологічне завдання. Описові питання оцінюються у 15 балів кожне і термінологічне завдання – у 5 балів. Мінімальна сумарна кількість балів за результатами семінарських занять, індивідуальної</p>

науково-дослідницької, самостійної роботи та написання підсумкової контрольної роботи для отримання заліку становить 50 балів. Якщо здобувач освіти набрав менше 50 балів, то залік проводиться в усній формі та передбачає усне опитування-співбесіду зі здобувачем на предмет з'ясування опанування ним предмета навчальної дисципліни, системності набутих ним компетентностей. Заліковий білет включає 5 питань по 20 балів кожне. Максимальний бал за залік – 100 балів.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання здобувачами декількох обов'язкових письмових робіт, про які йшлося у попередньому розділі. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у визначені керівником терміни, загалом, не пізніше дня проведення останнього семінарського заняття. Під час роботи над індивідуальними науководослідними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-прозапобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення. Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf.

Відвідування занять:

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають лекції і практичні заняття навчальної дисципліни. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку шляхом виконанням здобувачами освіти індивідуальних завдань, які у письмовій формі надсилаються на електронну пошту викладача. Більша частина навчального часу спрямована на самостійну роботу здобувача. Практичні завдання по навчальній дисципліні обговорюються з аспірантом та корегуються для кожного аспіранта окремо у відповідності до тематики його наукового дослідження.

Неформальна освіта:

Визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhenniapro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-vprykarpatському-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Об'єкти цивільних прав. Актуальні дослідження : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, 18 квітня 2018 р. / за ред. А. С. Штефан. НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ. Київ: Інтерсервіс, 2018. 50 с.
2. Створення, охорона, захист і комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності: зб. матеріалів III Всеукраїнської наук.-практ. конференції, м. Київ, 23 квіт. 2020 р. / Упоряд.: А.С.Ромашко, С. Ю. Петряєв. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2020. 65 с.

